

**CENTRUL NAȚIONAL
DE EVALUARE
ȘI EXAMINARE**

**DIRECȚIA GENERALĂ
EDUCAȚIE ȘI ÎNVĂȚARE
PE TOT PARCURSUL VIEȚII**

**MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI**

**CONCURSUL PENTRU OCUPAREA POSTURILOR
DIDACTICE/ CATEDRELOR DECLARATE
VACANTE /REZERVATE ÎN
ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR**

**PROGRAMA
PENTRU
EDUCAȚIE MUZICALĂ ȘI EDUCAȚIE MUZICALĂ
SPECIALIZATĂ**

**- București -
2010**

Notă de prezentare

Programa de față se adresează absolvenților instituțiilor de învățământ superior artistic care vor desfășura activități didactice în cadrul ariei curriculare arte - specializarea muzică - din învățământul preuniversitar.

La elaborarea programei de față au fost luate în considerare atât cercetările din domeniul curricular, tendințele pe plan internațional, cât și opiniile unor profesori cu o bogată experiență didactică și artistică.

Datorită caracterului preponderent practic al disciplinelor artistice, profesorul trebuie să facă demonstrația că are capacitatea de a parcurge procesul instructiv- educativ la un nivel artistic convingător; de aceea, absolvenții instituțiilor de învățământ superior, care vor predă discipline din cadrul educației muzicale specializate susțin înaintea probei scrise și o probă practică în specialitatea pentru care s-au pregătit. Prin urmare, examenul pentru ocuparea posturilor vacante din învățământul preuniversitar constă în susținerea a două probe:

- a) probă practică (conform anexei la Metodologia de mișcare a personalului didactic);
- b) probă scrisă, pe care o susțin absolvenții care vor predă disciplina educație muzicală și discipline din cadrul educației muzicale specializate.

Disciplinele care compun proba scrisă sunt prezentate la începutul fiecăreia dintre cele două specializări, respectiv Educație muzicală și Educație muzicală specializată.

Prezenta programă urmărește:

-consolidarea pregătirii de specialitate corespunzătoare competenței didactice, a profesorului de educație muzicală sau educație muzicală specializată;

-actualizarea bazei teoretice și practice privitoare la aspectele didactice fundamentale care se leagă de realizarea educației muzicale în învățământul de cultură generală și de specialitate;

-corelarea conținuturilor de specialitate cu planul cadru și curriculum-ul național în vigoare ;

-aplicarea didacticii specialității în activitatea la clasă, ținând cont de ciclurile curriculare, dar și de nivelul aptitudinilor specifice artei muzicale ale elevilor din școlile și liceele de specialitate;

-dezvoltarea capacităților de interpretare intra și interdisciplinare a conținuturilor și de formare a unei culturi curriculare;

-valorificarea conținuturilor disciplinei prin construirea unui demers didactic modern, prin proiectare structurată, prin organizarea unor activități de învățare centrate pe nevoile și interesele elevilor/ elevului, care să faciliteze învățarea eficientă de către aceștia a conținuturilor specifice disciplinei;

-dezvoltarea capacităților de evaluare a cunoștințelor și deprinderilor dobândite de elevi cu ajutorul întregului set de instrumente și tehnici de evaluare și reglarea demersului didactic pe baza interpretării informațiilor oferite de rezultatele evaluării.

Pentru a realiza transferul deprinderilor artistice, în cadrul căruia se obține modelarea intenționată a personalității elevului ca viitor consumator de artă sau viitor muzician, cadrul didactic trebuie să utilizeze forța educativă a exemplului personal. Prin conținuturile puse la dispoziție de prezenta programă, profesorul de educație muzicală sau de educație muzicală specializată va produce dovada concretă a faptului că stăpânește în mod profesionist disciplina pe care o predă, înlăturându-se astfel posibile cazuri de impostură sau de degradare în timp a capacităților artistice-interpretative, constituind totodată o garanție a profesionalismului în învățământul artistic.

Prezenta programă este valabilă și pentru absolvenții aparținând minorităților naționale.

COMPETENȚELE CADRULUI DIDACTIC

În procesul de predare- învățare- evaluare a educației muzicale și a educației muzicale specializate, cadrul didactic trebuie să fie capabil:

- să cunoască conținuturile științifice ale disciplinei și să opereze corect și adecvat cu limbajul specific necesare praxisului muzical școlar, să motiveze elevii/ elevul în/ pentru formarea deprinderilor și aptitudinilor specifice;
- să opereze cu analogii stilistice și creative între arte, în perspectivă intra și interdisciplinară, ca o unitate a competenței de specialitate în plan teoretic;
- să aibă capacitatea de a construi demersuri didactice interactive și să-și adapteze strategiile didactice la conținuturi;
- să utilizeze documentele școlare reglatoare în spiritul principiilor didactice în specialitatea respectivă, pentru aplicarea adecvată a programei școlare în vederea unui demers didactic eficient;
- să posede o gândire critică privitoare la creațiile muzicale, având o atitudine reflexivă asupra muzicii, precum și disponibilitatea de a transfera în viața socială valori estetice, ca alternative la manifestările de tip kitch;
- să dețină capacitatea de a comunica cu elevul/ clasa;

- să dețină capacitatea de a funcționa ca element integrator al valorilor culturale în comunitatea locală și națională.

EDUCAȚIE MUZICALĂ

pentru absolvenți ai învățământului superior de lungă durată și de scurtă durată
Licee și școli și de cultură generală

Discipline de specialitate:

- Teoria muzicii;
- Istoria muzicii universale și românești
- Forme și genuri muzicale;
- Folclor muzical;
- Didactica specialității.

I. Teoria muzicii

1. Sunetul muzical și calitățile lui. Semiografia muzicală tradițională și cea modernă.

2. Intervale muzicale: clasificare, exemple.

3. Ritmul și metrul muzical:

-elemente constitutive;

-sisteme ritmice și metro-ritmice ; clasificare în diverse culturi muzicale;

-exemple din literatura muzicală.

4. Sistemul modal: caracteristici, exemple din literatura muzicală, posibilități de abordare în interpretarea vocală și instrumentală în procesul de educație muzicală:

- scări prepentatonice:

-scări pentatonice, pentacordice;

-scări hexacordice;

-scări heptacordice;

-moduri populare românești;

-sisteme sonore neo-tonale și neo-modale;

-moduri cu traspoziție limitată.

5. Sistemul tonal funcțional:

- caracteristici generale ale sistemului tonal funcțional;

- raporturile dintre diferitele tonalități în cadrul creației muzicale ca mijloace ale expresiei stilistice sau tematice;

- modulația în muzica secolelor XVII-XIX;

-exemplificări.

6. Agogica și dinamica muzicală: importanță, exemplificări.

7. Ornamentele muzicale și utilizarea lor în diferite stiluri muzicale: exemplificări.

II. ISTORIA MUZICII UNIVERSALE ȘI ROMÂNEȘTI

A. ISTORIA MUZICII UNIVERSALE

1. Cultura muzicală a Evului Mediu:

- muzica gregoriană - de la *cantus planus*, primele genuri polifonice (*conductus*, *cantus gemellus* etc), până la momentul Ars Antiqua;

- muzica bizantină - ehuri, caracteristici , genuri;

-muzica laică medievală - genuri specifice muzicii trubadurilor, trouverilor, minnesăngerilor (arta cavalească, pastorală etc).

2. Renașterea muzicală: estetica înnoirii de limbaj, caracteristici și cronologia perioadei. Genurile muzicale și caracteristicile lor: madrigalul, motetul, missa, chansonul francez, liedul german. Evoluția muzicii începând cu secolul al XIV-lea; de la “Ars nova”, la Școala franco-flamandă (caracteristici, genuri, reprezentanți, importanță). Apariția operei (*dramma per musica*); context istoric, caracteristici, reprezentanți ai Cameratei florentine. Claudio Monteverdi, Ch. W. Gluck reprezentanți al genului.

3. Stilul instrumental concertant în creația secolului al XVII-lea și începutul secolului al XVIII-lea; creatori ai preclasicismului muzical și genurile reprezentative: suita, sonata, concerto-grosso. Importanța creației compozitorilor: A.Vivaldi, J.Ph.Rameau, D.Scarlatti etc. Opera barocă și reprezentanții ei: H. Purcelle, G. Fr. Haendel. Personalitatea lui J.S.Bach; scriitura polifonică și genurile reprezentative creația instrumentală, importanța temperanței sonore. Creația vocal-instrumentală și reprezentanții de seamă:G. Fr. Haendel, J. S. Bach.

4. Opera în secolul al XVIII-lea: opera seria și opera buffa; conturarea formelor lirico-dramatice naționale (singspielul german, vodevilul și opera comică franceză, opera buffă italiană, opera engleză The Beggar’s opera).

5. Premise ale apariției clasicismului muzical; de la D.Scarlatti la fii lui J.S.Bach; caracteristicile și reprezentanții Școlii de la Mannheim. Apariția și evoluția sonatei, simfoniei și a genurilor muzicii de cameră, estetica limbajului. Cristalizarea genului simfonic. Evoluția operei. Personalitatea creației și importanța compozitorilor J. Haydn, W.A.Mozart, L.van Beethoven.

6. Romantismul - curent artistic și muzical: cronologie, trăsături generale, forme și genuri predilecte (inclusiv programatismul), virtuozitatea instrumentală (evoluția și perfecționarea instrumentelor, importanța pianului). Date din biografia artistică și creația muzicală aparținând compozitorilor secolului al XIX-lea: Fr.Schubert, H. Berlioz, R.Schumann, F.Chopin, Fr.Liszt, J.Brahms, P.I.Ceaikovski, G.Verdi, R.Wagner etc. Școlile muzicale naționale europene caracteristice, genuri predilecte și compozitorii reprezentativi: rusă, nordică, poloneză, cehă, ungară, spaniolă, românească.

7. Diversitatea stilistică la sfârșitul sec. al XIX-lea și începutul sec.al XX-lea; verism, impresionism, neo-clasicism, post-romantism, expresionism etc. Compozitori reprezentativi: C. A. Debussy, R. Strauss, K. Orff, A. Honneger, A. Schönberg, A. Webern, A. Berg etc. A doua înflorire a culturilor naționale în secolul XX și reprezentanții lor; simfonismul francez și austro-german: C. Franck, A. Bruckner, G. Mahler.

8. Orientări stilistice și opțiuni creatoare în muzica contemporană: muzica concretă și electronică, aleatorismul, constructivismul, muzica stockhastică, sisteme muzicale de sinteză etc. Compozitori reprezentativi în secolul XX: G. Enescu, I. Stravinsky, B.Bartok, O. Messiaen, K. Stockhausen, P. Boulez, Y. Xenakis, J. Cage ș.a.

9. Muzica ușoară a secolului al XX-lea; valoare și kitsch; impactul în plan socio-cultural pe termen scurt, mediu și lung al promovării sau ignorării “muzicii noi”, exemple

B. ISTORIA MUZICII ROMÂNEȘTI

1. Școli bizantine pe teritoriul Țărilor Române: prezentare, caracteristici, reprezentanți.

2. Muzica românească de factură cultă în secolul al XIX lea: influențe folclorice, bizantine și apusene, genuri, tematici, reprezentanți, exemple:

3.George Enescu – personalitate complexă a culturii românești și universale. Biografie și creație; importanța compozitorului, interpretului, pedagogului în context cultural național și universal.

4. Apariția și evoluția școlii muzicale naționale de compoziție; surse de inspirație, genuri muzicale predilectate (vocal, coral, cameral, simfonic, operă) și compozitori reprezentativi.

5. Viața muzicală românească în prima jumătate a secolului al XX-lea: instituții muzicale, viața concertistică etc. Creatori și genuri abordate: exemple.

6. Mijloace artistice, procedee stilistice și semnificații în creația muzicală românească din a doua jumătate a sec.al XX-lea: A. Stroe, Șt. Niculescu, I. Olah, A. Vieru, W. Berger alți reprezentanți ai școlii muzicale contemporane românești

III. FORME ȘI GENURI MUZICALE

1. Principalele forme muzicale (lied, rondo, fuga, variațiunea, sonata) și analiza acestora, cu exemplificări.

2. Aspecte structurale ale muzicii în creația contemporană românească și universală.

3. Genurile muzicale: vocale, corale, instrumentale, vocal-instrumentale și opera. Caracteristicile și analiza acestora ; exemple

IV. FOLCLOR MUZICAL

1. Folclorul, sursă de inspirație pentru creația muzicală cultă; trăsături generale, exemple

2. Elemente de structură a muzicii populare românești. Genuri ocazionale și neocasionale, exemple.

3. Trăsături caracteristice ale muzicii populare românești; exemplificări.

V. DIDACTICA SPECIALITĂȚII

1. Curriculum Național: terminologie, structura planului de învățământ, a programelor școlare, curriculum la decizia școlii, standarde de performanță și descriptori de performanță pentru educația muzicală, cicluri curriculare.

2. Procesul de învățământ ca relație între predare-învățare- evaluare. Caracterul formativ-educativ al procesului de învățământ: lecția de muzică - specificitatea acesteia prin:

- formarea și dezvoltarea gândirii autonome și critice prin receptarea și interpretarea creațiilor muzicale;

- formarea și dezvoltarea gustului estetic, al atitudinii reflexive asupra valorilor artistice în viața individului și a societății;
- pregătirea psihologică a elevilor în vederea apariției în public prilejuită de diferite evenimente (serbări școlare, spectacole ocazionale, concursuri etc.);

3. Proiectarea - demers de organizare anticipată a activității didactice în lecția de educația muzicală:

- cunoașterea programei (lecturare “ pe orizontală”, asimilare) în perspectiva corelării conținuturilor și a activităților de învățare cu competențele acesteia;
- proiectarea unităților de învățare prin prisma realizării competențelor cadru. Model de proiectare pentru desemnarea activităților de învățare în care vor fi implicați elevii, a selectării resurselor cele mai eficiente etc;
- strategii didactice de realizare a conținuturilor programei, conforme cu etapele de predare a orei de educație muzicală: procedee de predare a unor unități de învățare; exemplu: ritmul, măsuri, cântecul după auz, inițiere instrumentală, audiție muzicală activă etc ;
- constituirea demersului didactic pentru realizarea unui învățământ centrat pe elev.

4. Metode și mijloace didactice specifice:

- metode de învățământ adecvate lecției de educație muzicală utilizate pentru învățarea unor elemente de limbaj, a unui cântec, a unui instrument muzical;
- importanța utilizării mijloacelor de învățământ necesare pentru realizarea unei lecții de calitate;
- clasificarea pe diverse criterii, a mijloacelor necesare pentru realizarea educației muzicale specializate (mijloace audio, video, internet etc)

5. Criterii de selectare a repertoriului vocal/instrumental;

- stabilirea repertoriului vocal/ instrumental având în vedere capacitatea elevilor de redare vocală/instrumentală, particularitățile de vârstă,etc.
- selectarea repertoriului în funcție de diferitelor manifestări artistice din școală (activități ocazionate de diferite evenimente, concurs interșcolar, județean, național, internațional;

6. Audiția muzicală: act de educare a sensibilității auditive, afective, de formare a capacității de selectare a valorilor muzicale; locul și rolul audiției muzicale în formarea și dezvoltarea gustului estetic;

- procedee de audiție activă cu muzică de genuri diferite având ca finalitate educarea elevilor prin și pentru muzică.

7. Lecția de educație muzicală: corelarea cu mijloace de expresie ale altor discipline (literatură, istorie, geografie, educație plastică, educație fizică, arta actorului, etc) ;

8. Creativitatea în lecția de educație muzicală;

- modalități de dezvoltare a creativității.
- formarea gândirii critice, reflexive, autonome și creative;
- raportul dintre asimilarea cunoștințelor și formarea competențelor ;

9. Evaluarea la ora de educație muzicală:

- rolul evaluării în procesul de învățământ și în special în lecția de educație muzicală
- tipuri de evaluare specifice lecției de educație muzicală;
- demonstrarea eficienței evaluării în lecția de educație muzicală.

10. Dinamica relației profesor-elev în procesul de învățământ:

- caracteristicile și semnificațiile educaționale ale relației profesor –elev
- tipuri de relații

EDUCAȚIE MUZICALĂ SPECIALIZATĂ

Muzică instrumentală și corepetiție

Artă vocală (Canto clasic și canto popular)

Muzica de cameră

Studii teoretice

Ansambluri muzicale vocale/ instrumentale

Pentru absolvenții învățământului superior de lungă durată.

Școli și licee de artă

Disciplinele:

- Istoria muzicii universale și românești
- Forme muzicale
- Didactica specialității.

I. ISTORIA MUZICII UNIVERSALE ȘI ROMÂNEȘTI

A. ISTORIA MUZICII UNIVERSALE

1. Cultura muzicală a Evului Mediu:

- muzica gregoriană - de la *cantus planus*, primele genuri polifonice (*conductus*, *cantus gemellus* etc), până la momentul Ars Antiqua;
- muzica bizantină - ehuri, caracteristici , genuri;
- muzica laică medievală - genuri specifice muzicii trubadurilor, trouverilor, minnesăngerilor (arta cavalească, pastorală etc).

2. Renașterea muzicală: estetica înnoirii de limbaj, caracteristici și cronologia perioadei. Genurile muzicale și caracteristicile lor: madrigalul, motetul, missa, chansonul francez, liedul german. Evoluția muzicii începând cu secolul al XIV-lea; de la “Ars nova”, la Școala franco-flamandă (caracteristici, genuri, reprezentanți, importanță). Apariția operei (*dramma per musica*); context istoric, caracteristici, reprezentanți ai Cameratei florentine. Claudio Monteverdi, Ch. W. Gluck reprezentanți al genului.

3. Stilul instrumental concertant în creația secolului al XVII-lea și începutul secolului al XVIII-lea; creatori ai preclasicismului muzical și genurile reprezentative: suita, sonata, concerto-grosso. Importanța creației compozitorilor: A.Vivaldi, J.Ph.Rameau, D.Scarlatti etc. Opera barocă și reprezentanții ei: H. Purcell, G. Fr. Haendel. Personalitatea lui J.S.Bach; scriitura polifonică și genurile reprezentative creația instrumentală, importanța temperanței sonore. Creația vocal-instrumentală și reprezentanții de seamă: G. Fr. Haendel, J. S. Bach.

4. Opera în secolul al XVIII-lea: opera seria și opera buffa; conturarea formelor lirico-dramatice naționale (singspielul german, vodevilul și opera comică franceză, opera buffă italiană, opera engleză The Beggar's opera).

5. Premise ale apariției clasicismului muzical; de la D.Scarlatti la fiii lui J.S.Bach; caracteristicile și reprezentanții Școlii de la Mannheim. Apariția și evoluția sonatei, simfoniei și a genurilor muzicii de cameră, estetica limbajului. Cristalizarea genului simfonic. Evoluția operei. Personalitatea creația și importanța compozitorilor J. Haydn, W.A.Mozart, L.van Beethoven.

6. Romantismul - curent artistic și muzical: cronologie, trăsături generale, forme și genuri predilecte (inclusiv programatismul), virtuozitatea instrumentală (evoluția și perfecționarea instrumentelor, importanța pianului). Date din biografia artistică și creația muzicală aparținând compozitorilor secolului al XIX-lea: Fr.Schubert, H. Berlioz, R.Schumann, F.Chopin, Fr.Liszt, J.Brahms, P.I.Ceaikovski, G.Verdi, R.Wagner etc. Școlile muzicale naționale europene: rusă, nordică, poloneză, cehă, ungară, spaniolă, românească: caracteristici, genuri predilecte și compozitorii reprezentativi.

7. Diversitatea stilistică la sfârșitul sec. al XIX-lea și începutul sec.al XX-lea; verism, impresionism, neo-clasicism, post-romantism, expresionism etc. Compozitori reprezentativi: C. A. Debussy, R. Strauss, K. Orff, A. Honneger, A. Schönberg, A. Webern, A. Berg etc. A doua înflorire a culturilor naționale în secolul XX și reprezentanții lor; simfonismul francez și austro-german: C. Franck, A. Bruckner, G. Mahler.

8. Orientări stilistice și opțiuni creatoare în muzica contemporană: muzica concretă și electronică, aleatorismul, constructivismul, muzica stockhastică, sisteme muzicale de sinteză

etc. Compozitori reprezentativi în secolul XX: G. Enescu, I. Stravinsky, B.Bartok, O. Messiaen, K. Stockhausen, P. Boulez, Y. Xenakis, J. Cage ș.a.

9. Muzica ușoară, a secolului al XX-lea; valoare și kitsch; impactul în plan socio-cultural pe termen scurt, mediu și lung al promovării sau ignorării “muzicii noi”, exemple

B. ISTORIA MUZICII ROMÂNEȘTI

1. Geneza școlii muzicale naționale - rezultat firesc al imperativelor social-politice ale epocii; - realitatea românească și inspirația folclorică - factori determinanți ai identității naționale. - locul școlii noastre naționale în contextul muzicii universale.

2. Muzica românească de factură cultă în secolul al XIX lea: influențe folclorice, bizantine și apusene, genuri, tematici, reprezentanți, exemple:

3.G. Enescu – personalitate complexă a culturii românești și universale. Biografie și creație; importanța compozitorului, interpretului, pedagogului în context cultural național și universal.

4.Apariția și evoluția școlii muzicale naționale de compoziție; surse de inspirație, genuri muzicale predilectate (vocal, coral, cameral, simfonic, operă) și compozitori reprezentativi.

5.Viața muzicală românească în prima jumătate a secolului XX: instituții muzicale, viața concertistică etc. Creatori și genuri abordate: exemple.

6. Mijloace artistice, procedee stilistice și semnificații în creația muzicală românească din a doua jumătate a sec.XX: A. Stroe, Șt. Niculescu, I. Olah, A.Vieru, W. Berger, alți reprezentanți ai școlii muzicale contemporane românești.

II. FORME ȘI GENURI MUZICALE

1. Principalele forme muzicale (lied, rondo, fuga, variațiunea, sonata) și analiza acestora : exemple.
2. Aspecte structurale ale muzicii în creația contemporană românească și universală.
3. Genurile muzicale: vocale, corale, instrumentale, vocal-instrumentale și opera; caracteristicile și analiza acestora.

III. DIDACTICA SPECIALITĂȚII

1. Curriculum Național : terminologie, structura planurilor de învățământ, a programelor școlare, curriculum la decizia școlii, cicluri curriculare.
2. Procesul de învățământ ca relație între predare-învățare-evaluare. Caracterul formativ-educativ al procesului de învățământ:
  - lecția de educație muzicală specializată: specificul acesteia;
  - formarea și dezvoltarea deprinderilor specifice educației muzicale specializate (funcție de specialitate) exemple;
  - etapele pregătirii unei lucrări muzicale (instrumentale / vocale/ ansambluri)
  - formarea și dezvoltarea memoriei muzicale a elevilor;
  - organizarea și îndrumarea studiului individual;
  - pregătirea psihologică a elevilor în vederea apariției în public; cu exemple din practica personală;
  - pregătirea pentru performanță;
3. Proiectarea lecției de educație muzicală specializată -demers de organizare anticipată a activității didactice:
  - cunoașterea programei (lecturare, asimilare) în perspectiva corelării între conținut - activitate de învățare - competență;

- proiectarea lecției de educație muzicală specializată, prin prisma realizării competențelor;
- model de proiectare pentru desemnarea activităților de învățare în care vor fi implicați elevii, a selectării resurselor cele mai eficiente;
- strategii didactice de realizare a conținuturilor programei, conforme cu etapele de predare a orei de educație muzicală specializată: procedee de predare a tehnicii instrumentale/ vocal, a textului muzical (structură, corelare tehnică instrumentală cu interpretarea, etc). a conținuturilor teoretice etc.
- constituirea demersului didactic pentru realizarea unui învățământ centrat pe elev prin formarea de competențe, stabilite de programa școlară.

4. Metode și mijloace didactice specifice:

- metode de învățământ adecvate lecției de educație muzicală specializată ; exemple
- demonstrarea eficienței aplicării metodei de învățământ;
- importanța utilizării mijloacelor de învățământ necesare pentru realizarea unei lecții de calitate;
- clasificarea pe diverse criterii, a mijloacelor necesare pentru realizarea educației muzicale specializate (mijloace audio, video, internet etc)

5. Criterii de selectare a repertoriului:

tehnica instrumentală/ vocală necesară redării juste melodico-ritmice a lucrărilor muzicale în funcție de particularitățile psihofizice ale elevului/ elevilor.

6. Audiția muzicală - act de educare a sensibilității auditive, afective, de formare a capacității de selectare a valorilor muzicale și de dezvoltare a personalității elevului viitor muzician:

- locul audiției muzicale în lecția de educația muzicală specializată, cu exemple ;
- mediul sonor ca premisă a formării și dezvoltării gustului estetic, personalității etc;
- repertoriul de audiții muzicale, procedee de audiție activă cu muzică de genuri și stiluri diferite pentru formarea gândirii critice și autonome a viitorului muzician;
- corelarea cu mijloace de expresie ale altor discipline (literatură, istorie, geografie, educație plastică, educație vizuală, religie, scenografie, arta costumelor, istoria artelor, artă dramatică etc ;

7. Creativitatea în lecția de educație muzicală:

- modalități de dezvoltare a creativității; exemple
- elemente specifice educației muzicale specializate ce contribuie la formarea gândirii critice, reflexive, autonome și creative;
- raportul dintre asimilarea cunoștințelor și formarea competențelor în vederea dezvoltării personalității interpretative;

8. Evaluarea la ora de educație muzicală:

- rolul evaluării în procesul de învățământ și în special în lecția de educație muzicală specializată;
- tipuri de evaluare specifice lecției de educație muzicală;
- instrumente de evaluare specifice lecției de educație muzicală specializată;

9. Dinamica relației profesor-elev în procesul de învățământ:

- caracteristicile și semnificațiile educaționale ale relației profesor - elev
- tipuri de relații.

Notă: Toate temele prezentate în capitolul de didactica specialității vor fi tratate în funcție de specialitatea candidatului și vor cuprinde exemple din practica personală.

BIBLIOGRAFIE PENTRU TEMATICA DE SPECIALITATE

- Aldea, Goergeta, Munteanu, Gabriela, *Didactica educației muzicale în învățământul primar*, ediția a II-a, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2005
- Alexandrescu, D. *Curs de teoria muzicii*, vol. I, II, Editura Kity 1997
- Alexandru, T. - *Studii de folcloristică, organologie, muzicale*, Ed. Muzicală, București, 1980, 1982.
- Avesalon, I. – *Metodica predării și studiului instrumentelor de suflat și percuție*, Lito, Conservatorul “C.Porumbescu”, București, 1980
- Barbu-Bucur, S. *Cultura muzicală de tradiție bizantină pe teritoriul României*, Ed.Muzicală, București, 1989
- Barta, C. – *Curs de metodica predării și a studiului instrumentelor de coarde (cu arcuș)*, Lito, Conservatorul “G. Dima”, Cluj Napoca, 1987 (ed. a II-a revizuită)
- Bălan, Th.. – *Principii de pianistică*, Ed. Muzicală, București, 1966
- Bejat, M. – *Ce este talentul?*, Ed. Științifică, București, 1967
- Bentoiu, P. – *Imagine și sens*, Ed. Muzicală, București, 1974
- Bentoiu, P. *Capodopere enesciene*, Ed.Muzicală, București, 1999
- Berger W. *Estetica sonatei clasice*, Editura Muzicală 1981
- Berger, G. W. – *Moduri și proporții*, București, Ed. Muzicală, 1979

- Berger, G.W. – *Cvartetetele de coarde de la Haydn la Debussy*, Ed. Muzicală, București 1970
- Berger, G.W. – *Muzica simfonică* (vol. I - V), Ed. Muzicală, București, 1974-1977.
- Berger, G.W. – *Cvartetetele de coarde de la Haydn la Debussy*, Ed. Muzicală, București, 1970.
- Berger, G.W. – *Cvartetul de coarde de la Max Reger la Enescu*, Ed. Muzicală, București, 1979.
- Berger, G.W. – *Estetica sonatei clasice*, Ed. Muzicală, București, 1981.
- Berger, G.W. – *Estetica sonatei contemporane*, Ed. Muzicală, București 1985
- Berger, G.W. – *Estetica sonatei romantice*, Ed. Muzicală, București, 1983.
- Berger, G.W. – *Ghid pentru muzica instrumentală de cameră*, Ed. Muzicală, București, 1965.
- Berger, G.W. – *Muzica simfonică* (vol. I - V), Ed. Muzicală, București, 1974-1977.
- Bîrcă, A. – *Sistematizare în predarea scrierii muzicale*, E.D.P., București, 1970
- Bîrlea, O.- *Metode de cercetare a folclorului*, E.D.P. București, 1969
- Bocșa I. *Muzică vocală tradițională din Sălaj* vol. I-II Editura MediaMusica Academia de Muzică Gh. Dima, Cluj 2005-2006
- Brăiloiu, C.- *Opere* (vol. I-V), Ed, Muzicală, București, 1967, 1969, 1974, 1979, 1981.
- Brumaru A. *Romantismul în muzică* vol. I-II Ed. Muzicală, București 1975
- Buciu, D., *Armonia tonală*, vol I Editura Conservatorului de Muzică București, 1989
- Buciu, Dan *Elemente de scriitură modală* Editura Muzicală 1984
- Bughici, D. - *Forme și genuri muzicale* Editura Muzicală . București 1980
- Chelaru, C. *Cui i-e frică de Istoria muzicii?*, vol.I-III, Ed.Artes, Iași, 2007
- Ciobanu, Gh. *Studii de bizantinologie și etnomuzicologie*, Ed. Muzicală, București, 1992, vol: II, III
- Ciobanu, Gh. *Culegerea și publicarea folclorului*, REF. nr.10
- Ciobanu, G.- *Izvoare ale muzicii românești* (vol. I-II), Ed. Muzicală, București 1976, 1978.
- Ciocan, D. – *Probleme de semiotică muzicală, în: Studii de muzicologie*, vol. XXI, Ed. Muzicală, București, 1988
- Ciortea, T.– *Cvartetetele lui Beethoven*, Ed. Muzicală, București, 1986.
- ***- *Colecții antologice și monografice de cântece populare*.
- Comișel, E. *Folclorul copiilor*, Editura Muzicală 1982
- Comișel, E, *Studii de etnomuzicologie*, Editura Muzicală, București, 1986
- Constantinescu, G., Boga, I., *O călătorie prin istoria muzicii*, Ed.Didactică și Pedagogică, București, 2007
- Cosma, O. L: *Hronicul muzicii românești* vol I-IX, Editura Muzicală, București
- Cumpătă, D. – *Elemente de metodică a studiului și predării instrumentelor cu coarde*, Ed. Academiei de Muzică, București, 1997
- Dediu-Sandu, V., *Muzica românească între 1944-2000*, Ed.Muzicală, București, 2002
- Denizeau, G., *Să înțelegem și să identificăm genurile muzicale*, Ed.Meridiane - Larousse, 2000
- Diaconu, A, *Teoria superioară a muzicii* Iasi 1984 Lito Conservatorul G.Enescu
- Dicționar de termeni muzicali* Editura Științifică și Enciclopedică, București 1984
- Dufrene, M. – *Fenomenologia experienței estetice*, Ed. Meridiane, București, 1976
- Duțică, Gh. *Solfegiu, Dicteu, Analiză muzicală* Editura Artes, Iași 2004
- Duțică, Gh., *Universul gândirii polimodale*, Editura Junimea 2004
- Eduard Terényi *Armonia muzicii moderne* Editura MediaMusica Academia de Muzică Gh. Dima, Cluj 2007
- Erbiceanu, C. – *Scrisori*, vol. I și II, Ed. Muzicală, București, 1989, 1992
- Firca, C., *Direcții în muzica românească, 1900-1930*, Ed.Muzicală, București, 1974
- Florișteanu-Paron Anca - Doina, *Muzicieni români la Schola Cantorum din Paris* capitolul I, Editura Muzicală, București, 2010
- Geantă, I., Manoliu, G. – *Manual de vioară*, vol.I, Ed. Muzicală, București, 1971
- Giesecking, W. – *Așa am devenit pianist*, Ed. Muzicală, București, 1987
- Giuleanu, V., *Tratat de teoria superioară a muzicii*, Editura Muzicală, București, 1986

- Golea, A., *Muzica din noaptea timpurilor până în zorile noi*, vol.I-II, Ed.Muzicală, București, 1987
- Grazziela G. *Mari personalități ale muzicii românești din sec. al XX-lea* Editura MediaMusica Academia de Muzică Gh. Dima, Cluj 2005
- Grove's, G. – *Dictionary of Music and musicians*, Ed. Blom, London, 1994
- Hegyasi, Z. – *Vioara și constructorii ei*, Ed. Muzicală, București, 1962
- Herman, V., *Formele muzicii vechi europene*, Ed. MediaMusica, Cluj-Napoca, 2009
- Herman, V. – *Formele muzicii medievale europene*, Lito Conservatorul „G.Dima”, Cluj Napoca, 1978.
- Herman, V., *Formele muzicii clasicilor vienezi* Ed.MediaMusica, Cluj-Napoca, 2009
- Herman, V. – *Originile și dezvoltarea formelor muzicale*, Ed. Muzicală București, 1982.
- Iarosevici, Gh. – *Metodica predării studiului instrumentelor cu coarde*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1962
- Ilea, Anca și Petre, Beatrice: *Muzica – metodică pentru clasa a XI-a, școli normale*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1987;
- Ilea, Anca: *Pagini de educație muzicală*, Vol. I *Trecut și prezent*, Vol.II *Idei de reformă*, Editura MediaMusica, Cluj, 2004
- Iliuț, V. – *De la Wagner la contemporani*, vol I-VI, Ed. U.C., București, 1996
- Iliuț, V. – *O carte a stilurilor muzicale*, Ed. Acad. de Muzică, București, 1996
- Ionescu, C. – *Psihologia muzicii* (vol. I), Ed. Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor, București, 1982
- Ionescu-Arbore, A. – *Interpretul teatrului liric*, Ed. Muzicală, București, 1984
- Jarda, T., *Armonia modală*, Ed.MediaMusica, Cluj-Napoca, 2009
- Long, M. – *La pian cu Claude Debussy*, Ed. Muzicală, București, 1968
- Minei, I., Pitiș, A. – *Teoria comportamentului pianistic*, Ed. Sf. Gheorghe Vechi, București, 1997
- Minei, I., Pitiș, A. – *Tratat de artă pianistică*, Ed. Muzicală, București, 1982
- Mîrza, T. și Szenik, I. Nicola, R. *Curs de folclor* partea a II-a 1965 Conservatorul Gh. Dima Cluj
- Moisescu, T., *Muzica bizantină în spațiul cultural românesc*, Ed.Muzicală, București, 1996
- Negrea M., *Tratat de armonie*, Ed. Muzicală, București 1958
- Nemescu, O. – *Capacitățile semnifice de muzică*, Ed. Muzicală, București, 1983
- Neuhaus, H.G. - *Despre arta pianistică*, Editura Muzicală, București, 1966
- Niculescu, St. – *Reflecții despre muzică*, Ed. Muzicală, București, 1980.
- Oprea Gh.,- *Curs de folclor*, Editura Muzicală, București 2002
- Oprea Gh. *Pentatonica românească* Editura muzicală 1998
- Oprea Gh. *Curs de folclor* , Editura Muzicală 2002
- Pașcanu, A., *Armonia*, EDP, București, 1982
- Plett, E. – *Știința textului și analiza de text*, Ed. Univers, București, 1983
- Popa, A. – *Pianofortele în oglinda timpului său* , Ed. Muzicală, București, 1994
- Răducanu, D.M. – *Metodica studiului și predării pianului*, Lito Conservatorul George Enescu, Iași, 1977
- Răducanu, D.M. – *Principiile de didactică instrumentală*, Ed. Moldova, Iași, 1994
- Rîpă, C *Teoria Superioară a muzicii* vol. II- Ritmul Editura MediaMusica Acad de Muzică Gh. Dima, Cluj 2008
- Rîpă C. *Teoria superioară a muzicii* Editura Media Musica Academia de Muzică Gh. Dima, Cluj 2000
- Szenik, I., *Studii de etnomuzicologie* Vol. I-III, Ed.MediaMusica, Cluj-Napoca, 2009
- Ștefănescu, I. *Istoria muzicii universale* vol. I-IV, Fundația Culturală Română, 1995-2002
- Stoianov, Carmen, Marinescu Mihaela, *Istoria muzicii universale*, ediția a II a, Editura Fundația România de Măine, București, 2008

- Stoianov, Carmen, Stoianov, Petru, *Istoria muzicii românești*, Editura Fundației România de Măine, București, 2005
- Stoianov, Carmen, *Repere în neoclasicismul muzical românesc*, ediția a II a, Editura Fundației România de Măine, București, 2005
- Stoianov, Carmen, *Neoclasicism muzical românesc*, ediția a II a Editura Fundației România de Măine, București, 2005
- Tatarkiewicz, W - *Istoria esteticii*, vol. I-IV, Ed. Meridiane, 1978
- Tănăsescu, Dr. – *Probleme de înțelegere și redarea textului pianistic beethovenian*, Revista “Muzica”, nr. 12/1970
- Timariu, V., *Analiza muzicală între conștiința de gen și conștiința de formă*, Ed. Universității din Oradea, 2003
- Timariu, V., *Dicționar noțional și terminologic*, Ed. Universității din Oradea, 2004
- Toduță, S. – *Formele muzicale ale barocului* (vol. I - III), Ed. Muzicală, București, 1960-1979.
- Teodorescu-Ciocănea, L., *Tratat de forme și analize muzicale*, Ed. Muzicală, București, 2005
- Turk, H. P. *Curs de armonie tonală*, vol. I Conservatorul Gh. Dima, Cluj 1975
- Urmă Dem. *Acustica muzicală* Editura Didactică și Pedagogică 1982
- Vancea, Z. – *Creația muzicală românească*, sec. XIX-XX, Ed. Muzicală București, 1989
- Vasile, V. *Istoria muzicii bizantine* vol. I-II, Editura Interpret 1997
- Vieru, A – *Cartea modurilor*, Editura Muzicală, București, 1978
- Voiculescu, D., *Polifonia secolului XX*, Ed. Muzicală, 2005
- Voiculescu, D., *Fuga în creația lui J.S.Bach*, Ed. Muzicală, București, 2000

BIBLIOGRAFIE PENTRU DIDACTICA SPECIALITĂȚII

- Bârzea, C. *Arta și știința educației*, EDP, București 1995
- Bogdan, T, Nica I, *Copii excepționali* E.D.P., București, 1970
- Brunner, J. – *Pentru o teorie a instruirii*, EDP București 1970
- Călin, M. – *Procesul instructiv – educativ* EDP, București 1995
- Călin, Dragoș, Coman, Lavinia, Vasile, Vasile, *Îndrumar metodic*, Editura Universității Naționale de Muzică, București, 2009
- Cerghit, I. - *Metode de învățământ*, EDP, București, 1980
- Colecția de manuale alternative*, clasele V-XII
- Coman, Lavinia, *Vrei să fii profesor de pian?* ediția a II a , Editura Universității Naționale de Muzică, București, 2009
- Coman, Lavinia, *Pianistica modernă*, Editura Universității Naționale de Muzică, București, 2007
- Crețu, C. *Curriculum diferențiat și personalizat*, Ed. Polirom, Iași, 1996
- Cristea, G., *Managementul lecției*, Ed. Didactică și pedagogică, București, 2007
- Cristea, S. – *Dicționar de termeni pedagogici*, București, 1998
- Cristea, S. – *Fundamentele pedagogice ale reformei învățământului*, București, EDP, 1994
- Chircev, E., *Sisteme de educație muzicală*, Ed. MediaMusica, Cluj-Napoca 2008
- Csire Iosif *Educația muzicală din perspectiva creativității* Editura Univ. Muzică București 1998
- Cucoș, C. *Pedagogie și axiologie*, Ed. Polirom, Iași, 1995
- Curriculum național* – București, 1999 (I.S.J.)
- De Landsheare G. *Evaluarea continuă a elevilor* E.D.P., București, 1980
- Gârboveanu, M., *Stimularea creativității elevilor în procesul de învățământ* , E.D.P., 1981
- Geissler, E.G. *Mijloace de educație*, EDP, București, 1997
- Ghiduri de evaluare pe discipline*, MEC-SNEE, 2000, 2001
- Huizinga, J, *Homo ludens* , Univers, 1977
- Ilea, A. ș.a. *Metodică pentru școli normale*. Editura Didactică și Pedagogică București 1990
- Ilea, Anca (coordonator), Banciu Gabriel, Borzea Viorel, Gorgăneanu, Lucia Crinela,

- Ghid metodologic pentru aplicarea programelor școlare din aria curriculară arte*, București 2002, Ministerul Educației și Cercetării – Consiliul Național pentru Curriculum
- Ionescu, C-tin, *Psihologia muzicii* Ed. Muzicală, București, 1984
- Ionescu, C-tin, *Educația muzicală* Ed. Muzicală, București, 1982
- Ionescu, M. – *Didactica modernă*, Ed. Dacia, Cluj, 1995
- Ionescu, M.- *Previziune și control în procesul didactic*, Ed. Dacia, Cluj, 1979
- Iucu R- *Managementul și gestiunea clasei de elevi*, Ed. Polirom, Iași 2000
- Ivășcanu, A. *Cântecul-factor predominant al educației muzicale* Educație prin artă și literatură, E.D.P., București 1978
- Joița, E.-*Eficiența instruirii*, EDP, București, 1998
- Landsherre, G. *Evaluarea continuă a elevilor și examenele*, EDP, București, 1975
- Lupu, Jean, *Educarea auzului muzical dificil*, Editura Muzicală, București, 1988
- Lupu, Jean, (coord), Aldea Georgeta, Capșa Teodorina, Iacob Aurelia, *Cântece pentru preșcolari*, Editura Tribuna Învățământului, București, 1996
- Lupu, Jean, Stăneți Mihaela - *Jocuri muzicale pentru copii mari și mici*, Editura Sigma, 1999
- Lupu, Jean, (coord), Caraman Fotea, Daniela, Racu Nicolae, Oprea Gabriel, Sandu Eugen - *Dicționar universal de muzică*, Editura Litera Internațional, 2008
- Ministerul Educației, *Curriculum Național*, București, 1999
- Ministerul Educației Naționale, *Evaluarea în învățământul primar. Descriptori de performanță*, București, 1998;
- Ministerul Educației și Cercetării *Planuri- cadru de învățământ* București 2001-2009
- Motora-Ionescu, A, și Dogaru, A. *Îndrumător pentru predarea muzicii clasele V-VIII*, E.D.P., București 1983
- Munteanu, G. *De la didactică la educația muzicală* Ed. Fundația România de Măine, București 1997
- Munteanu, Gabriela. *Jocul didactic muzical* Editura Academiei de Muzică, București, 1997
- Munteanu, Gabriela *Metodica educației muzicale pentru gimnaziu și liceu* Editura Sigma 1999
- Munteanu, Gabriela., *Ghidul profesorului de educație muzicală*, Ed. Sigma, București, 1999
- Munteanu, Gabriela, *Didactica educației muzicale*, ediția a II-a, Editura Fundația România de Măine, București 2007
- Munteanu Gabriela, *Modele de educație muzicală*, Fundația România de Măine, București, 2008
- Munteanu, Gabriela, *Sisteme de educație muzicală*, Editura Fundația România de Măine, București 2008
- Neacșu, I.- *Metode și tehnici de învățare eficientă*, Ed. Militară, București, 1990
- Pavelcu, V. *Principii de docimologie*, EDP, București, 1968
- Piaget, J. *Psihologia copilului*, EDP. București 1980
- Planchard, E. *Pedagogia școlară contemporană*, EDP, București 1992
- Popescu- Mihăiești, Al. *Învățarea școlară* Rev. "Învățământul primar" nr. 1-2, București, 1995
- xxx-*Psihopedagogie*, Ed. Spiru Haret, Iași, 1995
- Preda, V. *Îndrumător pentru folosirea mijloacelor tehnice de instruire*, UBB, Cluj, 1999
- Radu, I.- *Didactica modernă*, Ed. Dacia, Cluj, 1995
- Radu, I. T. - *Evaluarea procesului de învățământ*, București, EDP, 2001
- Radu, I.-*Experiența didactică și creativitate*, Ed. Dacia
- Silverstone, R.-*Televiziunea în viața cotidiană*, Ed. Polirom, Iași, 1998
- Stanciu, M.-*Reforma conținuturilor învățământului-cadru metodologic*, Ed. Polirom, Iași, 1999
- Stoica A.-(coord.)*Evaluarea curentă și examenele*, Ghid pentru profesori, Ed. Prognosis, București, 2001
- Strungă, C. *Evaluarea școlară*, Editura de Vest, Timișoara 1999

Vasile, Vasile, *Pagini nescrise din istoria pedagogie și a culturii românești*, EDP; București , 1995

Vasile, Vasile, *Prefața la George Breazul, Pagini din istoria muzicii românești*, vol. VI, Editura muzicală , București 2003

Vasile, Vasile, *Metodica educației muzicale*, ediția a II a Editura Muzicală, București , 2004

Xxx -*Normative de dotare cu mijloace de învățământ*, MEN, București, 1993

xxx-*Dicționar de pedagogie*, EDP, București, 1979

Zoicaș-Toma, L. *Pedagogia muzicii si valorile folclorului* Editura Muzicală 1987

Zoicaș-Toma, L. *Audiția muzicală-modalități de valorificare si instruirea muzicală* E.D.P., București 1972

NOTĂ:

Sunt obligatorii documentele școlare reglatoare în vigoare: planuri-cadru, programe școlare, programele pentru examenele și evaluările naționale și manualele cuprinse în Catalogul manualelor școlare, valabile în învățământul preuniversitar în anul susținerii concursului

Autori

Lucia Crinela Gorgăneanu - consilier Centrul Național de Evaluare și Examinare

Cornel Todea - inspector de specialitate ISJ Caraș - Severin